విశాలాంధ్ర సాహితీ పీఠికలు

కథానిక — వేస్టు — మల్లిక్

అనుకున్నట్టే ఆకత శేంర్ఒళో అంద మైన రాత్రి రాలిపోవడంతో ముగిసింది. తకవడం ముగించి విడ్చాల్సేను. ఇలాటి కథలు ఎన్ని చదివేనో! కథల పేర్లు. స్థాంత పేర్లు రచయితల పేర్లు మార్చు తప్ప అన్నీ అద్భుతాలు అమ్మాయికథలే. మధ్యన కాస్త హాస్యచమక పంచాయణ అని కథకుడు అనుకుంటున్న బోరూ విడ్చాను.

కాని వరిగ్గా ఇదే తదిని ఎప్పుడో చదివిన గుర్తుంది. ఎప్పుడు చెప్పాలనుకున్నా ఇదివ రాసినవి ఇటీవ పాపులరూ కాక అలాగన కోపం వచ్చిన ప్రొంచి వేసేయ్యడమూ తప్ప ఏమీ చేయలేకపోయానే ఎక్కడ చెప్పాలో తెలి విడి అని అరిచేంకడం ప్రారంభించేను.

అనుకోకుండా వెంకట్రావు గుర్తొస్తాడు. నేను రాసుకుండ్రి కాలేజీకి ఎస్టేషనుకు అ విగాల ఉడుపుతూండేవాడు పెంకట్రావు. ఆడ అతనోసారి నడిగా ఇదే కథని చదవ మని నా కిచ్చేడు. "రెండు మూ డేళ్ళ అ ఱుంతరమ కుంటూ ఇప్పుడ ఉను ఎక్కడ ఉన్నాడో. అసలే నాం ఈ కథ వేసిన పేజీలో ఇజ్జిండమైన నెత్తి పొమ్మ క్రింది రచయిత పేడగా ఎవో "వీరకల పీతానుహోలత్మీ" అని ఇంగ్లీషుతో సహా మైలుస్టర్ ఆడకేసిన కప్పుస్తోంది. ఏమిటి చచ్చా అనుకున్నా. ఇది ఆ కథకి సంబంధం లేదు. దాన్లో ఏమువుదిలే. ఈ రోజుల్లో అదేపేరు ఉన్న గిరాకీ అయ్యో సేయుడ్డ వారన్నకథకలో అన్న గిరాకీమోజా ఇంకా అంటాగా. అంతే అయిందుందదనుకున్నా.

అసలు ఇలాటి కథల్తో న్యూస్ పంపా ఇంకా అ స్మశానిదినుడు ఎదురు ప్రస్ట్ త్రస్తాలో నాకిస్తుటికి అయోమయపు ప్రశ్నల్ల కంగానే మిగిలిపోతాంది.

వాళ్ళు కిలంగానే ప్రజలు కోపతున్నారా లేకపోతే ఎవరైనా ఇలపంతాన ప్రజల నెత్తిన జడ్డుతన్నారా అని భయంతో హడ్డి ప్రశ్న ఎప్పుడూ నన్ను వేధిస్తూనే ఉంది.

"ఇలాంటి ఉప్పుకథలు ఇంకెప్పుడూ రాయకు. కాస్త ప్రజలకి ఉపయోగ ఉపయోగ పడేవి. ఆలోచించలేవు విషయాలతిసుగొని రాయకూడదే ప్రయత్నించు" అని బాలా మంది పొద్దాహిక యిదరవయిత్రులకు చెప్పి వస్తే. ఆరోజున ఆ కథ తిరిగి ఇచ్చేస్తూ పెంకట్రావుకు కూడా చెప్పేను. అతను మొహం మాడ్చుకున్నాడు. ఆ తరువాత నా దగ్గరకు రావడం లగ్గించేశాడు కూడా.

"కాలేజీకి వైస్తోంది, వింపాదిగా మాట్లాడి వింతకోడాకి ఇది అతివారంకాదు"

హెచ్చరికల్తో. ఈ లోకంలో
"నేను మనుత్నాల్ల పడ్డాడం

* * *

తెలుగు [illegible] తప్పు. సాహిత్యం విలువలు [illegible] నా వాదాన్ని అలవర్చేవాళ్ళే లేకపోయారు. ఆయనది విశ్వనాథ సూర్యుడు వింత వాదు. రామాయణం పుళ్ళిగానుకోవాలని, వృత్తిని రాయాలని, ప్రబంధంలోనే ఆంధ్ర సరస్వతి అనమించి పోయిందనీ, వాపోతాడు. ఆయనతో నాకు చిక్కేవాదం లేదు, కొత్త యుగానికి కొత్త సాహిత్యం బాగా అభివృద్ధి చెందుతోంది. అంతే యిలాకా ఇంగ్లీషు అందంగా రాశాడన్నదే నా వాదం. చచ్చు అయిపోయాడనా కోలేక్ పరీ అనంపరావు నా ఎగ్గరకొచ్చి తాలిగా చూస్తూ "మాస్టారూ" మీరెందుకిలా మాట్లాడ తారు? వారంతా మీకు గౌరవం అని గొప్ప గొప్పవాడు ఉంటూంటే నాకు చాలా బాధవ పిస్తుంది. మాటికో కొట్టికో మీరు రాసే ఒక్క కథా మంచిదిగా నాకు తెలుసు. మీకు పేరు రావటంలేదనే ఆంక్షతోనే అందర్నీ విమర్శిస్తుంటారని వాళ్ళనుకుంటున్నారు. పిచ్చిగాడు సదుద్దేశంతో తీసుకొని వాళ్ళతో చర్చించి వాళ్ళకి మార్గాలని మానకెలుకు చెప్పండి మన అభిప్రాయాలు మనం పుంచుకుంటే పోలా అని సత్యగా చెప్పబోయాం. వేను మాట్లాడలేదు. ఈ లెక్చరర్ వృత్తిలో వున్నవాళ్ళది అడొతరహా పడ్డానవలంటుంటే గిర్వం ఒకటి అన్నిట్నీ కమ్మేస్తుంది. కాని వ దిమానం' అనగలున్న ప్రతి మాన్పుని జాగ్రత్తగా స్టడీ చేసే అవసరము. శక్తి రెండూ ఉండాలి. అందులో ఈ స్థితంపే నాకు అభిమానం.

* * *

రెండేళ్ళక్రిందనుకుంటా వెంకట సీతా మహాలక్ష్మి కథలు ఇంతింతై వటుడింతై అన్నట్టు ప్రజల సచ్చితి వారసతిక అప్పిట్లోను పాఠకులకు ఉత్సుకుడు దర్శన భాగ్యత కలిగిస్తూండటంతో ఇహ వత్రికలు కొనడం ఒకవేళ ఇంట్లో శ్రీమతి పోరుపడలేక కొన్న తదనంతరం చూడగా మానేశాను.

కథలు, స్కెచ్చులు, నవలలు, సాహిత్యాలాపాలు ఇవీ అవీ ఏమిటి ఎన్ని సాహిత్య రూపాలున్నాయో అన్నిట్లోనూ వెంకట సీతామహాలక్ష్మి కాకుండా తత్సములు ఎవరో వత్రికలనిండా చెయ్యి చేసుకుంటున్నట్టు మాత్రం తప్పనిసరిగా తెలుసుకోవలసొస్తుంది నేను.

అన్నా పిల్లలూ. అక్కాచెల్లెళ్ళు ఒకడే హీరో. అన్న దమ్ములు, ఒకే హీరోయిన్ ప్రాణప్రేమికులు ఒక మందిరాంగి లేదా ప్లేటోనిక్ ప్రేమ, వివాహాలు, అపార్థాలు వధి చేతిలో కిలబొమ్మ అమాయి పుట్టుకుపోక అన్ని పాత్రలు పేజీకో మారు చెప్పుకుండడం చివరకు సుఖాంతం కావడం అన్నట్టు పునరపి జననం అన్నట్టు మళ్ళీ అవే అవే ఎక్కడ చూచినా వివిధ రూపాల్లో పుట్టుకరావడం గమనిస్తూనేఉన్నాను

"మీ కెందుకండీ అంత ఆ సూయా మానం గాబట్టి ఆరోజున వత్రిక లో తన రచనని గురించి మాట్లాడమనికి నన్ను ఆహ్వానించాలని నిర్ణయించుకున్నాడు. అందుకని నవల తప్పుకున్నాడు. తదిని నిర్మొహమాటంగా నా అభిప్రాయం చెప్పాల్సిందనని ఆ ఉత్తరంలో మరీ మరీ అర్థించాడు.

నాకు మతి పోయింది. ఎప్పుడైనా మంచి కథలు మంచి రచనలు మాకు పడజూపికి అవసరమున్న పత్రికలను ఏ వ్యక్తి కూడ అంటేక నేను పూర్తిగా తప్పడం మానుకున్నానో, అలాటివాడి రచనని పొగుడుతూ నేను వత్రిలో మాట్లాడ్డమా?

కాస్సేపు ఆలోచించి ఇంత రాశాను గదా పోనీ నవలని చదివి చూద్దాం అనుకున్నాను.

అర్థరాత్రి నవల చదవడానికి పూను కున్నాను. దాదా కష్టపడి అర్థరాత్రి కి పూర్తి చేశాను. పోనీ ఆపై పేజీలన్నైనా ఎప్పుడూ ఉండకపోతుందా అని చివరి తప్ప పెట్టుకుంటే ఆఖరి పేజీదాకా చదివి మొదట నింకా చిరాకు వింపున్నాను.

అందమైనవాడు, మంచివాడు, పద్దుగ సంపన్నుడు, వకల కళాకోవిదుడు, గొప్ప అమ్మాయాగారి కొడుకు డాక్టర్ రమణ హీరో, అర్థికసమస్యతో ఇబ్బందుల లెదుర్కొంటు. మరో బాగా డబ్బున్నతండ్రుల్తో సుఖాన్నయి మి ఎ. చదివిన గిరిజక రేవ హీరోయిన్ తరా నేను నడిచి మధ్యన్తో పరి, అద్భుత ఉత్సవం తిరునక మెంకటేశ్వర స్వామి మహా మహిమ హీరో వేదాంతి అవటం. భద్రాద్రి, శ్రీశైలం యాత్రలు. చివరికి ఇరోయిన్ స్వామివారిని కలవడం వారి దివ్య సందేశంతో అసలు ఈ కథకి ప్రమేయ మున్నట్టు అసలు హీరో తరిగి స్వగ్రామం రావడం. హీరోయిన్ వ్యగ్రమైన భావడం. హీరో యిన్ తండ్రి మనసుమారడం. హీరో హీరోయిన్ ఎళ్ళాడం ఇదీ కథ.

హీరోగారికి పెనవాళ్ళంటే మొదట గొప్ప పాపులారిటి అందేవారికి తమ బాయిల్లోనివి చేసేవి తుచ్ఛ కంట్రాక్టర్లుగారి దగ్గరనుంచీ కూలిపని ఎంత రౌడీలో. కాకపోతుంటు గ్యాండాలు తెలిసినంతవరకూ పెద్దవాళ్ళగూడ విని హీరో-మనుషుల్తోకలవడం ఈతరహా ఒక ప్రధాన సిద్ధాంతం.

ఈ నవల ఒక ప్రముఖ సచిత్ర వార పత్రిక నవలా పోటీల్లో ప్రథమ బహుమతి పొంది అన్నత్రికలలో సీరియల్గా అచ్చయిందని ప్రకాశకులు ముందు మాటల్లో చెప్పారు. అట్టి నవలమాత్రం 'వెంకట సీతామహా లక్ష్మీ' అనిపొమ్మే ఉంది. అమె గురించి వివరాలు తెలియడం అమెకి ఇష్టంలేదని మాత్రం అక్కడ రాశారు.

ఈ నవలని సినిమా తియ్యబోతూ ఓ చిత్రాల నిర్మాత ప్రయత్నిస్తున్నారని స్టోరీమీద పేపరు వర్కు ఆయనకుంటుంది ఎవరో వ్యక్తిగా నాకు రాసిన లేఖలో ఓ చిన్న సంకేతం అంటూ రాశాను.

నాకేమీ పాపాలేదు.

ఆ నవల గురించి అవసరం నేను మాట్లాడ వేమిటి, ఒకవేళ చిత్రోత్పాదనంగా మాట్లాడా లూ అంటే దాదాపుండదు. సహమ్యూహకాలు, అదీ గాక అంతా ఎస్కపోతాం. ఆ నవల తప్పకుండా పారంభించే ముందు నేనేమి ఎక్స్పెక్టేషన్సు పోయిస్తున్నట్టికి కూడా చదివినట్టుల్లో చెప్పలేనంత చికాకు పుట్టింది.

రెండు రోజులాగి ఓ ఉత్తరం రాశేను సీతామహాలక్ష్మికి. అతి అడిగాను వారు "నేను నవలచదివాను. సాహిత్యం గురించిన అభిప్రాయాలు నీకు రాసిగాని. చెప్పగాని ప్రయోజనంలేదు. కారణా లేవైతేనేం నేను ప్రోత్సహిస్తున్నారని నిర్ణయించి అడిగేను నన్ను అంతా మాట్లాడనిచ్చి వారు నెమ్మదిగా "ఏం చెయ్యమంటావూ, ప్రజలు అడే కాదా అంటున్నారు అన్నారు మహానుభావుడు.

నేను కాస్త ఆలోచించి నెమ్మదిగా "ఎవరు నువ్వు చిత్రంచన్న. మన్నాదాపు మూడేళ్ళ నుండి ఓ సందేహం పీడ్కుడినేస్తోంది. నేను భరించలేకపోతున్నాను. అసలు ఇలాగా ఇలాటి రచనల్ని ప్రజలు కోరుతున్నారా? లేక మంచి రచనలు రాయకలేవా? ఉన్న వాటిలో ఇవే ఉత్తమమైనవా? లేక ప్రజల కోసమని మీరు అ మంచిలాటివి బ్రిల్లా పారేసే వాటిని వెస్తున్నారా? అసలు సంగతేమిటి నాకు నమూనాగా కా వాలి అయితే. ఉన్న విషయం మాత్రం దాదా మన్తుడాన్నట్టు. అ సీరియస్గా అడగేను.

వారు కొంచెంసేపు ఉలుకున్నారు. తరువాత చెప్పారు. "సంతృప్తినాకు. ఇలాటి నవలలు రాయడం వల్ల నా మీద పెద్ద అనుమానం ఐపలేదు. 'కొంచెమేసు నేను తమ్ముడిని నేనూ. ఆ దెబ్బతో నాకు రివ్యూకి పుస్తకాలు రావడం బంద్ అయ్యాయి.

తిరా పాత్రికి విస్తారమైన గదా బ్రహ్మాండమైన మూడు రంగుల సెస్సర్లు ఆడ్డామెగా ఇబిత్తంతో సహా మూడు వందల వేళల లైబ్రరీ ఎడిషన్సవు, నవల పైబిల్కన్న పెద్ద అక్షరాలతో "వెంకట సీతా మహాలక్ష్మీ" పేరుతో పొట్టిగా కన్పించేవరికి నాకుకూడ, ఖర్చున మండిపోయాంది. ఆ పుస్త కంతోబాటు ఒక ఉత్తరంకూడా ఉంది. కొత్తిమ్మి తమాణంయుని ఉత్తరం ఉదివేసు.

"మాస్టారికి నమస్కరించి వెంక ట్రావు"... ముందు ఆశ్చర్య పోయానుగాని తరువాత సద్దుకున్నాను.

దాదాపు రావు ఉత్తరం ఉంది. వింపాదిగా తదిదిదుకు సదరు ఆడపేజీతో రాసేది తనేనని నిన్ను బహుశా నేను మర్చిపోయేవుంటానని తాను అనుకొంటున్నానని రాజమండ్రికి రమదుపుకొంటున్న కాలంలో నా ప్రభావం ఎంతగానో తనపై పడిందని ఇంకా ఏనేవో రాశాడు.

కొన్ని వాక్యాలు మాత్రం నాకు ఆశ్చ ర్యం వేశాయి.

"మాస్టారూ! ఆరోజున మీరు నా కథని, నన్ను తిట్టి నందించేశారు. వేను చాలా బాధ పడ్డాను.

ఎట్టువలి పెంచుకునే ఏలాగైనా సాహి త్యంలో కృషి చేద్దామని సంకల్పించు కున్నాను. అంటిమంతి ఉక్షతో రాత్రిం బవళ్ళు కృషి చేశాను. ఇవాళ నా కథగాని, నవలగాని వేసుకోటి వ్రతికేలేదు. అక్షలాది ప్రజల ఆదరాన్ని, అభిమానాన్ని పొందాను. ఆరోజున మీరలా నన్ను విమర్శించకపోతే నేను ఈ దశకి పెరిగే వాణ్ణికాను. ఇదంతా మీ దయే మా స్టారూ. నా లక్ష్యాన్ని చేరుకొనేంతవరకూ మీకు కా గురించి తెలియనివ్వకూడదనుకున్నాను. మీరు రాజ మండ్రి వుండి ట్రాన్స్ఫర్ అయిన సంగతి, అన్ని విషయాలు తెలుసుకుంటూనే ఉన్నాను, ఈరోజున మీకు మళ్ళీ రాస్తు న్నాను అంటూ రాశాడు. నాకు చాలా బాధ వేసింది ఆ ఉత్తరాన్ని చూచి.

అసలింతకీ ఎంగడేమిటంటే ఆయన పుస్తకాలన్నీ వెమ్మదాటక ఎట్లి వట్లు బోటి పడి ధరలు పెంచాడట. చివరికి ఓ నల్లిపర్తి ఎది నవలలు ఇచ్చాడట. అందులో ఎంతైనా అయనకి వచ్చిన మొదటి నవల ఇది. ఆక్కడి సాహిత్య మిత్రులు ఈ నవల అవిష్కరణకు తిన్న పత్రికలకి రిచయిలిను పన్నాపంపాలని అనుకుంటున్నారట. బహుశా ఒక మంత్రిగారు కూడా రావచ్చట.

తనకు నేనంటే ఎంతో గౌరవం, అభి మానం అనీ అవి ఇవి అనీ వాడు నన్నుతూ తబూసేడాడు.

నాకు మండిపోయింది. చెడా మడా తిట్టేగాను. అసలు అలాటి రచనలు ఎందుకు ప్రోత్సహిస్తున్నారని నిర్దిస్తి అడిగేను నన్ను అంతా మాట్లాడనిచ్చి వారు నెమ్మదిగా "ఏం చెయ్యమంటావూ, ప్రజలు అడే కాదా అంటున్నారు అన్నారు మహానుభావుడు.

నేను కాస్త ఆలోచించి నెమ్మదిగా "ఎవరు నువ్వు చిత్రంచన్న. మన్నాదాపు మూడేళ్ళ నుండి ఓ సందేహం పీడ్కుడినేస్తోంది. నేను భరించలేకపోతున్నాను. అసలు ఇలాగా ఇలాటి రచనల్ని ప్రజలు కోరుతున్నారా? లేక మంచి రచనలు రాయకలేవా? ఉన్న వాటిలో ఇవే ఉత్తమమైనవా? లేక ప్రజల కోసమని మీరు అ మంచిలాటివి బ్రిల్లా పారేసే వాటిని వెస్తున్నారా? అసలు సంగతేమిటి నాకు నమూనాగా కా వాలి అయితే. ఉన్న విషయం మాత్రం దాదా మన్తుడాన్నట్టు. అ సీరియస్గా అడగేను.

వారు కొంచెంసేపు ఉలుకున్నారు. తరువాత చెప్పారు. "సంతృప్తినాకు. ఇలాటి నవలలు రాయడం వల్ల నా మీద పెద్ద అనుమానం ఐపలేదు. 'కొంచెమేసు నేను తమ్ముడిని నేనూ. ఆ దెబ్బతో నాకు రివ్యూకి పుస్తకాలు రావడం బంద్ అయ్యాయి.

తిరా పాత్రికి విస్తారమైన గదా బ్రహ్మాండమైన మూడు రంగుల సెస్సర్లు ఆడ్డామెగా ఇబిత్తంతో సహా మూడు వందల వేళల లైబ్రరీ ఎడిషన్సవు, నవల పైబిల్కన్న పెద్ద అక్షరాలతో "వెంకట సీతా మహాలక్ష్మీ" పేరుతో పొట్టిగా కన్పించేవరికి నాకుకూడ, ఖర్చున మండిపోయాంది. ఆ పుస్త కంతోబాటు ఒక ఉత్తరంకూడా ఉంది. కొత్తిమ్మి తమాణంయుని ఉత్తరం ఉదివేసు.

"మాస్టారికి నమస్కరించి వెంక ట్రావు"... ముందు ఆశ్చర్య పోయానుగాని తరువాత సద్దుకున్నాను.

దాదాపు రావు ఉత్తరం ఉంది. వింపాదిగా తదిదిదుకు సదరు ఆడపేజీతో రాసేది తనేనని నిన్ను బహుశా నేను మర్చిపోయేవుంటానని తాను అనుకొంటున్నానని రాజమండ్రికి రమదుపుకొంటున్న కాలంలో నా ప్రభావం ఎంతగానో తనపై పడిందని ఇంకా ఏనేవో రాశాడు.

కొన్ని వాక్యాలు మాత్రం నాకు ఆశ్చ ర్యం వేశాయి.

"మాస్టారూ! ఆరోజున మీరు నా కథని, నన్ను తిట్టి నందించేశారు. వేను చాలా బాధ పడ్డాను.

ఎట్టువలి పెంచుకునే ఏలాగైనా సాహి త్యంలో కృషి చేద్దామని సంకల్పించు కున్నాను. అంటిమంతి ఉక్షతో రాత్రిం బవళ్ళు కృషి చేశాను. ఇవాళ నా కథగాని, నవలగాని వేసుకోటి వ్రతికేలేదు. అక్షలాది ప్రజల ఆదరాన్ని, అభిమానాన్ని పొందాను. ఆరోజున మీరలా నన్ను విమర్శించకపోతే నేను ఈ దశకి పెరిగే వాణ్ణికాను. ఇదంతా మీ దయే మా స్టారూ. నా లక్ష్యాన్ని చేరుకొనేంతవరకూ మీకు ద